

Krepitev zaupanja z neodvisnimi revizijami –

Strategija Evropskega računskega sodišča za obdobje 2018–2020



Kazalo

Stran

3	EU v obdobju 2018–2020: zahtevno okolje
4	V obdobju 2018–2020 bo Evropsko računsko sodišče prispevalo k obravnavanju izzivov za EU
5	Strateški cilji Sodišča za obdobje 2018–2020
6	Povečanje dodane vrednosti izjave o zanesljivosti v okviru sedanjega finančnega poslovanja EU
7	Večja osredotočenost na vidike smotrnosti v ukrepanju EU
8	Zagotavljanje jasnosti sporočil za bralce Sodišča
9	Prilagajanje organizacije Sodišča njegovim izdelkom
10	Zaključne pripombe: prispevanje h krepitvi zaupanja v EU v obdobju 2018–2020

EU v obdobju 2018–2020: zahtevno okolje

Obdobje 2018–2020 bo za Evropsko unijo odločilno, saj jo čakajo ključne odločitve. Razvoj na področju politik in finančnega poslovanja EU ter na strokovnem področju Sodišča prinaša zelo velike izzive, hkrati pa tudi priložnosti za Evropsko računsko sodišče (glej **diagram**).

Izzivi in priložnosti v okolju Evropskega računskega sodišča



Brez prikazane dodane vrednosti se zaupanje v EU zmanjšuje

Izzivi prinašajo priložnosti za izboljšanje in učinkovitost. Prinašajo pa tudi pritisk na vire in zmogljivosti EU ter tveganje za stroškovno učinkovitost in doseganje načrtovanega učinka. Za uspešno obravnavanje prihodnjih izzivov se je treba kompetentno odločati na podlagi dobrih informacij in določati prioritete. Ljudje morajo videti, da poslovanje EU temelji na integriteti in načelu vladavine prava ter da EU skrbno porablja davkoplačevalski denar, ima jasne cilje ter dosega obljubljen rezultate.

Če ne bo prikazano, da se s sredstvi in ukrepi EU dosegajo pozitivni rezultati, se bo zaupanje državljanov v EU zmanjšalo. Zaznana odmaknjenost državljanov od institucij EU ogroža obstoj EU.

V obdobju 2018–2020 bo Evropsko računsko sodišče prispevalo k obravnavanju izzivov za EU

Sodišče meni, da je sposobno obravnavati izzive in priložnosti v zvezi z upravljanjem EU in ustrezno porabo sredstev EU ter tako z neodvisnim revidiranjem pomagati državljanom EU pri odločanju o tem, ali lahko institucijam EU zaupajo, da bodo zanje dosegale rezultate.

... ker je to njegovo poslanstvo

Leta 2017 Evropsko računsko sodišče praznuje svojo štiridesetletnico. Poslanstvo Sodišča kot zunanjega revizorja EU je prispevati k izboljšanju njenega finančnega poslovanja, spodbujati odgovornost in preglednost ter delovati kot neodvisni varuh finančnih interesov njenih državljanov. Sodišče opozarja na tveganja, daje zagotovilo, prikazuje pomanjkljivosti in uspehe ter snovalcem politike in zakonodajalcem EU ponuja usmeritve o tem, kako izboljšati upravljanje politik in programov EU ter zagotoviti, da evropski državljani vedo, kako se porablja njihov denar.

... zaradi vrednot, ki jih zagovarja

Vrednote Sodišča so odgovornost, preglednost, profesionalnost, integriteta, nepristranskost in odzivnost.

... in ker bo strateško ukrepalo

Sodišče si prizadeva, da bi s strategijo za obdobje 2018–2020 zagotovilo dodano vrednost tako, da bo državljanom EU, nosilcem odločanja ter tistim, ki sodelujejo pri izvajanju, omogočilo nov in pravočasen uvid v proračune, področja politike in zakonodajo EU ter njihovo razumevanje. Prizadevalo si bo, da bo prikazovalo, kakšne pristojnosti ima EU na posameznih področjih politik, kaj je z uporabo teh pristojnosti dosegla in kaj je potrebno za uresničitev prihodnjih izzivov. S svojo neodvisnostjo, zmogljivostjo in viri bo podpiralo javni nadzor, izboljšave, inovativnost ter učenje v javnem sektorju EU ter tako prispevalo k zaupanju v to, kako EU in njene institucije obravnavajo današnje izzive.

Glavni izdelki Evropskega računskega sodišča:

- **letna poročila**, ki vsebujejo rezultate revizijskega dela za revizije računovodskih izkazov in skladnosti za proračuna Evropske unije in evropskih razvojnih skladov, pa tudi vidike upravljanja proračuna in smotrnosti poslovanja,
- **posebna poročila**, v katerih so predstavljeni rezultati izbranih revizij smotrnosti poslovanja in revizij skladnosti s predpisi za posebna področja porabe ali politike ali proračunske ali upravljske zadeve,
- **publikacije na podlagi pregledov**, kot so panoramski pregledi in informativni dokumenti,
- **mnenja** o novi ali posodobljeni zakonodaji z velikimi posledicami za finančno poslovanje,
- **specifična letna poročila** za agencije, decentralizirane organe in skupna podjetja EU.

Strateški cilji Sodišča za obdobje 2018–2020

Sodišče mora razvijati svoje storitve za državljane EU in njihove predstavnike, da bi se prilagajalo izzivom in izkoriščalo nove priložnosti. V naslednjih treh letih bo Sodišče izboljšalo nabor svojih izdelkov (glej **okvir**) tako, da bo povečalo dodano vrednost izjave o zanesljivosti v okviru sedanjega finančnega poslovanja EU, osredotočilo svoje izdelke na smotrnost, pripravljalo jasnejša sporočila za svoje bralce ter svoje interne procese bolj prilagodilo svojim izdelkom.

Povečanje dodane vrednosti izjave o zanesljivosti v okviru sedanjega finančnega poslovanja EU



Zaupanje v finančno poslovanje EU je mogoče povečati, če se državljanom in njihovim predstavnikom zagotovi, da se veljavna pravila spoštujejo. Izjava o zanesljivosti zaključnih računov EU ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo daje Sodišče, je prispevala k bistvenemu izboljšanju spoštovanja pravil EU (glej **okvir**). Pozitiven razvoj upravljavskih in kontrolnih sistemov omogoča, da se revizijski pristop pri pripravi izjave o zanesljivosti na novo presodi. Trenutno revizije za pripravo izjave o zanesljivosti temeljijo na neposrednem preizkušanju zanesljivosti velikega naključnega reprezentativnega vzorca plačil.

V obdobju 2018–2020 bo Sodišče spremenilo svoj revizijski pristop pri pripravi izjave o zanesljivosti, da bo izkoristilo izboljšano stanje finančnega poslovanja EU (glej nadaljevanje). To bo Sodišču omogočilo, da osredotoči svojo pozornost in vire na to, da oceni, ali EU dosega rezultate za svoje državljanke, ter po potrebi preveri izbrana vprašanja v zvezi s skladnostjo finančnega poslovanja EU z zakonodajo.

Izjava o zanesljivosti, ki jo daje Evropsko računsko sodišče, je v zadnjih 20 letih pripomogla k doseganju pomembnih izboljšav pri finančnem poslovanju EU

- Pozitivno revizijsko mnenje o zanesljivosti zaključnih računov EU od leta 2007
- Veliko manj napak v plačilih EU
- Več odgovornosti in preglednosti pri finančnem poslovanju EU
- Boljši kontrolni sistemi, ki vodijo do boljšega preprečevanja, odkrivanja in merjenja napak na Komisiji in v državah članicah
- Boljši popravljalni ukrepi, kadar so najdene napake
- Poenostavljenost zaradi boljšega pravnega urejanja

V obdobju 2018–2020 bo pristop pri pripravi izjave o zanesljivosti še naprej temeljil na pooblastilih, ki jih Evropskemu računskemu sodišču daje Pogodba, in bo popolnoma usklajen z mednarodnimi standardi revidiranja za javni sektor. Sodišče bo preverilo, ali bi lahko uporabljalo informacije o zakonitosti in pravilnosti, ki jih zagotavljajo revidiranci, vključno s popravljivimi ukrepi, ki so jih izvedli. Pristop pri pripravi izjave o zanesljivosti bo vključeval več kvalitativnih elementov in naj bi privedel do zmanjšanja neposrednega preizkušanja plačil, ki ga izvaja Sodišče. Prispeval naj bi k stroškovni učinkovitosti izjave o zanesljivosti, ne da bi povečal revizijsko in kontrolno breme. Sodišče bo imelo tesne stike z deležniki in revidiranci.

Snovanje pristopa pri pripravi izjave o zanesljivosti bo potekalo obenem s širšo prenovo **letnega poročila Evropskega računskega sodišča** in bo vključevalo krepitev letnega poročanja o smotrnosti ter informacije o ukrepanju EU v državah članicah in regijah (glej pobude pod naslednjim strateškim ciljem).

Večja osredotočenost na vidike smotrnosti v ukrepanju EU



Ne samo, da državljani EU in njihovi predstavniki pričakujejo zagotovilo o tem, da se njihov denar porablja v skladu z veljavnimi pravili, ampak želijo vedeti tudi, ali so bili doseženi pričakovani rezultati. Sodišče že od svojih začetkov poroča o dodani vrednosti sredstev in politik EU ter smotrnosti njihove porabe in izvajanja, toda današnje razmere prinašajo nove izzive in priložnosti. Med letoma 2018 in 2020 se bo Sodišče v svojih izdelkih osredotočilo na ocenjevanje smotrnosti, kot je prikazano v nadaljevanju.

Boljša ocena dodane vrednosti ukrepanja EU

V prihodnosti bo Sodišče pogosteje obravnavalo zadeve v zvezi s smotrnostjo, kot so doseganje načrtovanih rezultatov in učinkov ter pomen, ki ga ima ukrepanje EU za državljane. Glede na reformne pritiske na EU bo, kadar bo mogoče, ocenilo tudi, ali je bilo ukrepanje na ravni EU najboljši možen način za doseganje načrtovanih rezultatov in ali bi bilo potrebnih več ali manj ukrepov na ravni EU za doseganje ciljev nekega financiranja ali politike. O tem bo poročalo na uravnotežen način ter pri tem upoštevalo dosežke in inherentne omejitve.

Širši pogled na ukrepanje EU

Ukrepanje EU ima različne učinke v okviru širokih, medsebojno povezanih področij politike vzporedno z nacionalnimi, regionalnimi ali lokalnimi ukrepi javnega sektorja. Sodišče bo izvajalo široke preglede ukrepanja EU na različnih področjih politike, na primer s pripravo panoramskih pregledov. To bo državljanom in njihovim predstavnikom omogočilo, da bodo videli porabo EU in administrativne ukrepe kot del širše slike. Te široke ocene bodo Sodišču tudi pomagale, da ugotovi, katerim posebnim ukrepom EU naj s ciljno usmerjenimi revizijami nameni več pozornosti.

Zagotavljanje hitrih odgovorov na aktualna in ciljna vprašanja o ukrepanju EU

Učinek poročil Sodišča je odvisen od njihove relevantnosti, kakovosti in časovne ustreznosti. Sodišče bo izboljšalo pravočasnost svojih izdelkov z njihovo usmerjenostjo na najrelevantnejša vprašanja (npr. s *sprotnimi posebnimi poročili*). Čas je zlasti pomemben, če je potrebno, da se Sodišče odzove na aktualen dogodek ali nujno zahtevo deležnikov. Sodišče bo uvedlo nov izdelek, in sicer hiter pregled primera, ki bo obravnaval ozko temo in bo osredotočen na ugotavljanje dejstev v zvezi z specifičnimi zadevami v kratkem času.

Boljša primerjava metod in rezultatov ukrepanja EU

Iskanje in spodbujanje dobrih primerov in praks v zvezi z načinom porabe sredstev in izvajanja politik EU bo okrepljeno. Ker ukrepe EU pogosto izvajajo države članice, je mogoče pričakovati, da bodo rezultati različni po geografskih območjih glede na različne okoliščine in upravne prakse. Sodišče bo te razlike ocenilo, kadar koli bo to mogoče in koristno za pridobivanje znanja o tem, kako najbolje porabljati sredstva in izvajati politike EU.

Povečanje učinka priporočil Sodišča na izboljšanje ukrepanja EU

Sodišče v svojih poročilih daje številna priporočila, namenjena izboljšanju smotrnosti porabe sredstev in upravnih ukrepov EU. V priporočilih bo pomanjkljivosti obravnavalo na stroškovno učinkovit način in pri tem upoštevalo praktične izzive za svoje revidirance. Kadar bo treba, bo obravnavalo tudi morebitne pomanjkljivosti v pravnem okviru. Izvajanje vseh priporočil bo skrbno spremljalo in objavilo zaključke tega spremljanja.

Letno poročanje o smotrnosti ukrepanja EU

V zadnjih letih so deležniki izrazili potrebo po pogostejših informacijah o smotrnosti porabe sredstev EU, zato namerava Evropska komisija s pobudo za proračun, usmerjen v rezultate, okrepiti svoje poročanje o smotrnosti. Sodišče bo še izpopolnilo svoje periodične ocene smotrnosti izvrševanja proračuna nasploh, posameznih razdelkov večletnega finančnega okvira in glavnih skladov EU.

Omogočanje uvida v ukrepe EU proti goljufijam in korupciji

Sodišče s svojim delom prispeva k varovanju finančnih interesov EU. V obdobju 2018–2020 bo omogočilo dodaten uvid v ukrepe EU proti goljufijam in korupciji. To vključuje zagotavljanje več informacij o tveganju goljufij in korupcije ter o kakovosti sistemov za njihovo odkrivanje in preprečevanje na Evropski komisiji, v drugih izvršilnih organih in na Evropskem uradu za boj proti goljufijam.

Zagotavljanje jasnosti sporočil za bralce Sodišča



Nadzor Sodišča nad ukrepanjem EU lahko poveča zaupanje v EU, samo če bo Sodišču uspelo pripravljati jasna sporočila o ugotovitvah in priporočilih. To je še toliko bolj pomembno zdaj, ko za pozornost snovalcev in izvajalcev politik tekmuje veliko virov informacij. Učinek Sodišča na izboljšanje ukrepanja EU bo odvisen od tega, kako dobre stike bo imelo z deležniki (glej **okvir**).

Med letoma 2018 in 2020 bo Sodišče izboljšalo in bolje izkoristilo odnose s svojimi partnerji, zlasti na načine, navedene v nadaljevanju.

Evropsko računsko sodišče ima stike:

- s političnimi organi, odgovornimi za nadzor (npr. Evropski parlament, Svet EU, nacionalni parlamenti in nacionalne vlade),
- z revidiranci, odgovornimi za upravljanje sredstev in izvajanje politik EU (zlasti Evropska komisija in nacionalni organi),
- z drugimi revizijskimi institucijami (kot so vrhovne revizijske institucije držav članic),
- s sredstvi javnega obveščanja,
- z drugimi partnerji (kot so univerze, možganski trusti, nevladne organizacije in interesne skupine) ter
- v čim večji meri neposredno z državljani EU.

Sodelovanje z Evropskim parlamentom, Svetom in nacionalnimi organi

V zadnjih letih je Sodišče poglobilo izmenjave z Evropskim parlamentom, npr. z vzpostavitvijo rednejših stikov s specializiranimi odbori. Da bi lahko uspešno vplivalo na odločanje o finančnem poslovanju EU in drugih upravnih zadevah, morajo njegovi izdelki in z njimi povezana priporočila doseči tudi Svet in organe držav članic. Zato si bo prizadevalo za izboljšanje kakovosti svojih izmenjav s Svetom EU ter nacionalnimi parlamenti in vladami na politični in strokovni ravni. Da bi to doseglo, bo poleg dopisnikov EU bolj upoštevalo tudi nacionalna sredstva javnega obveščanja. To bo lažje zaradi večjezičnosti sodelavcev in poročil Sodišča.

Usmerjenost v točke odločanja v ciklusu politik EU

Sklepi o sredstvih in politikah EU se sprejemajo na nekaterih ključnih točkah, v glavnem ob reviziji in obnavljanju programov in predpisov ali med pogajanjem o večletnem proračunu (tj. večletnem finančnem okviru) EU. Sodišče bo poskrbelo, da bodo njegova poročila in mnenja pripravljena pravočasno, tako da jih bosta Evropski parlament in Svet imela na voljo, ko jih bosta potrebovala za revizijo zakonodaje.

Priprava ključnih sporočil in njihovo ponavljanje v vseh izdelkih

Sodišče je v zadnjem času povečalo nabor in količino svojih izdelkov. Poskuša uspešneje opredeljevati ugotovitve, ki veljajo za več področij in so rezultat raznolikega dela na veliko področjih. Te informacije bo uporabljalo za pripravo enoznačnih ključnih sporočil. Poleg tega bo na podlagi ugotovitev z več področij opredeljevalo medsektorska vprašanja in jih vključevalo v celoten nabor izdelkov. Tako bodo ta ključna sporočila deležna več pozornosti in bodo imela večji vpliv.

Vzpostavitev trajnejšega dialoga o izdelkih Sodišča

Sodišče se po navadi osredotoča na komuniciranje v zvezi s končnimi različicami poročil. V prihodnosti pa bo bolje komuniciralo tudi o načrtovanem in potekajočem delu ter vmesnih rezultatih, kot so analize tveganja in informativne predstavitve. Interakcija z zunanjim okoljem v zvezi s potekajočim delom bo izboljšala izdelke Sodišča in omogočila, da bo imelo njegovo delo kar največji učinek.

Dostopnejše in zanimivejše publikacije

Za povečanje učinka Sodišča in boljših stikov z državljani bo pri poročanju treba posvetiti več pozornosti pripovedi, ki mora temeljiti na jasni strukturi in biti brez žargona. Sodišče si bo prizadevalo, da bo na podlagi zbranih dokazov in podatkov, analiziranih med revizijami, ustvarilo privlačno zgodbo.

Dodatna uporaba rezultatov dela Sodišča za doseganje ključnih skupin deležnikov

Sodišče trenutno ponuja standardne izdelke, kot so letno poročilo in posebna poročila. Čeprav so ta poročila velikokrat zelo izčrpna, običajno vsebujejo le del informacij, zbranih med revizijami. Poleg tega se lahko zgodi, da pomembne informacije iz teh poročil ne dosežejo vseh deležnikov. Da bi Sodišče to odpravilo, bo pripravljalo izpeljanke svojih poročil, ki bodo prilagojene ključnim skupinam deležnikov. Po potrebi bodo izpeljanke vključevale zbirke podatkov, na katerih temeljijo poročila. V teh informativnih izdelkih bodo združene ugotovitve iz več revizijskih poročil Sodišča. Vključeni bodo lahko tudi rezultati dela drugih revizorjev ali ocenjevalcev.

Prilagajanje organizacije Sodišča njegovim izdelkom

Strategija za obdobje 2013–2017 je privedla do reorganizacije Sodišča, da bi postalo fleksibilnejše in bolj osredotočeno na temeljno dejavnost, tj. revizijo. Tako bo Sodišče za doseganje strateških ciljev za obdobje 2018–2020 uporabljalo okrepljene zmogljivosti. Poleg tega bo v prihodnjih letih boljše izkoriščalo tehnologijo zaradi uvajanja inovacij v revizijsko delo in v svojih izdelkih boljše uporabljalo svoje znanje.

**Ljudje**

Uslužbenci Sodišča so njegovo največje bogastvo, saj njegova strokovnost temelji na njih. Zaradi daljše delovne dobe in skromnih virov za zaposlovanje sta vseživljenjsko učenje in notranja mobilnost bistvena elementa kadrovske politike Sodišča, ki bo izkoriščalo in povečevalo znanje in raznolikost zaposlenih z izboljševanjem stikov med posamezniki. Poleg tega bo okrepilo povezave med zaposlenimi in strokovnjaki zunaj institucije.

Tehnologija

Tehnologija ponuja možnosti za uvajanje inovacij v revizijsko delo, ki bodo imele daljnosežne posledice. *Veleepodatki in odprti podatki* ponujajo možnosti, kot so korelacijska analiza ter analize omrežij in velikih količin besedil. Poceni orodja za vizualizacijo podatkov omogočajo razkrivanje revizijskih ugotovitev in njihovo boljše prikazovanje v poročilih Sodišča, ki bo pri revizijah neomejeno uporabljalo nove tehnologije.

Načrtovanje

Odzivnost in inovativna sposobnost Sodišča sta odvisni od načina usmerjanja njegovega dela v prihodnosti. Sodišče bo pri načrtovanju dela za obdobje 2018–2020 upoštevalo pet širokih prednostnih področij (glej **okvir**). Poskrbelo bo, da bo ta proces postal ne samo bolj odziven na potrebe deležnikov, ampak tudi bolj fleksibilen, tako da se bo mogoče odzivati na razvoj v Uniji.

Prednostna področja Sodišča za načrtovanje dela za obdobje 2018–2020

- Trajnostna uporaba naravnih virov in obravnavanje podnebnih sprememb
- Naložbe v kohezijo, rast in vključevanje
- Izzivi v zvezi z migracijami, varnostjo in svetovnim trajnostnim razvojem
- Delujoč enotni trg in trajnostna monetarna unija
- Odgovorno in učinkovito financiranje in upravljanje Unije

Proces

Revizijski proces vključuje natančne postopke za preverjanje revizijskih dejstev s Komisijo in drugimi revidiranimi subjekti. Sodišče ima tudi celovit sistem kontrole kakovosti poslov za vse svoje končne izdelke. Prizadevalo si bo še zmanjšati zapletenost revizijskega procesa in ga pospešiti, ne da bi se poslabšala kakovost izdelkov.

Zaključne pripombe: prispevanje h krepitvi zaupanja v EU v obdobju 2018–2020

Sodišče bo pri doseganju svojih strateških ciljev do leta 2020 z neodvisnim revidiranjem zagotovilo uvid v to, kaj pri porabi in drugih dejavnostih EU deluje in kaj ne. To naj bi pripomoglo k izboljšanju načina delovanja in razumevanja EU, kar naj bi po drugi strani pripomoglo h krepitvi zaupanja v EU. Dajalo bo izjavo o zanesljivosti, ki bo prispevala večjo dodano vrednost glede na zadnje izboljšave pri finančnem poslovanju EU in ki bo še naprej spodbujala prihodnje izboljšave. Pripravljalo bo poročila, ki bodo boljše obravnavala najbolj pereče vprašanje za državljane EU: „Kaj se dosega s sredstvi in ukrepi EU?“ Ker bo Sodišče boljše predstavljalo svoje ugotovitve, bodo imeli njegovi izdelki večji vpliv. Interna organiziranost Sodišča bo omogočila, da se bodo zaposleni, tehnologija in znanje v celoti uporabljali v korist njegovih izdelkov.

Zagotavljanje racionalnih argumentov je bistvo revizijske avtoritete Sodišča. Toda za krepitev zaupanja mora biti njegovo revizijsko delo zdaj in v prihodnosti povezano z zadevami, ki so pomembne za njegove končne deležnike – evropske državljane. Navsezadnje pri EU ne gre za številke, ampak za ljudi.

